

XXVI TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine 4Mo11 ,25-29)

Lugemine neljandast Moosese raamatust:

Neil päevil laskus Jumal pilve sees alla ja rääkis Mooseselega. Ning ta võttis vaimu, mis oli Moosese üle, ja pani oma vaimu seitsmekümne vanema üle. Ja kui vaim oli nende üle, siis nad rääkisid prohveti viisil, kuid peagi see lõppes. Kaks meest aga olid jäänud laagrisse: ühe nimi oli Eldad ja teise nimi Meedad. Ka nende peale langes vaim, sest nad olid vanemate nimekirjas, kuid nemad ei olnud Jumala telgi juures vaid laagris. Ja seal kõnelesid nemadki prohveti viisil. Aga üks noormees jooksis Moosese juurde ja teatas talle: "Eldad ja Meedad kõnelevad laagris prohveti viisil!" Siis võttis sõna Joosua Nuuni poeg, kes oli olnud Moosese teener oma noorusest alates, ja ütles: "Mooses, mu isand, keela neil nõnda tegemast!" Aga Mooses vastas talle: "Kas sina tahad suuremat kiivust üles näidata kui mina? Kuidas ometi võiks sündida, et kogu Issanda rahvas saaks prohvetianni ja Issand saadaks oma vaimu nende kõigi üle." See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps19, 8.10.12-13 R:Jh 9ab)

R: Issanda käsud on õiged, need rõõmustavad südant.

Issanda seadus on laitmatu,
see kosutab hinge.
Issanda tunnistus on uskumist väärt,
see teeb kohtlase targaks.

R:

Issanda kartmine on puhas,
see kestab igavesti.
Issanda kohutuotsused on õiglased,
need teevad õigust.

R:

Ka sinu sulasele on need hoiatuseks,
nende pidamine toob suure tasu.
Kes küll suudab näha omaenda eksimusi,
mõista mind vabaks mu süüst, mis mulle on teadmata.

R:

Hoia oma sulast ülbete inimeste eest,
et nad minu üle ei valitseks.
Siis olen ma laitmatu
ja puhas rasketest üleastumistest.

R:

(Teine lugemine Jk5, 1-6)

Lugemine püha apostel Jaakobuse kirjast:

Kuulake nüüd teie, rikkad, nutke ja laske kuuldavale kaebehäält viletsuse pärast, mis on teie peale tulemas. Teie rikkus on pehkinud, teie riided on koidest söödud. Teie kuld ja hõbe on roostetanud ning nende rooste saab tunnistuseks teie vastu ja sööb teie ihu nagu tuli. Viimseil päevil olete teie vara kogunud. Ja vaata: palk, mille te nendelt, kes teie põldudel koristavad, olete välja maksmata jätnud, kisendab teie vastu, ja töötajate kaebed on jõudnud vägede Issanda kõrvu! Külluses ja priiskamises olete te elanud maa peal ja numanud oma südameid otsekui loomi tapapäevaks. Sest te olete õige hukka mõistnud ja ära tapnud, ilma et ta oleks saanud teile vastu hakata.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 17,17)

Halleluuja. Issand, Sinu sõnades on tõde,
pühitse meid oma tões. Halleluuja.

(Evangeelium Mk9 ,38-43.45.47-48)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal ütles Johannes - üks kaheteistkümne hulgast - Jeesusele: "Õpetaja, me nägime üht meest, kes Sinu nimel kurje vaime välja ajas, ja me keelasime teda, sest ta ei käi ühes meiega!" Aga Jeesus ütles: "Ärge keelake teda, sest keegi, kes teeb vägeva teo minu nimel, ei räägi minust samas halvasti. Sest kes ei ole meie vastu, see on meie poolt. Ja kes teid joodab karikatäie veega minu nimel selle pärast, et te olete minu jüngrid, tõesti ma ütlen teile, tema ei jää ilma oma palgast.

Ja kes ühe neist vähimatest, kes minusse usuvad, kurjale ahvatleb, sellele oleks parem, et talle vesikivi kaela pandaks ja ta merre visataks. Ja kui sinu käsi sind kurjale ahvatleb, siis raiu see maha, sest sul on parem minna vigasena igavesse ellu kui põrgusse - kustumatusse tulle - olgugi, et sul on kaks kätt. Ja kui sinu jalg sind kurjale ahvatleb, siis raiu see maha, sest sul on parem minna vigasena igavesse ellu kui põrgusse tervete jalgadega. Ja kui sinu silm sind kurjale ahvatleb, siis kisu see välja, sest sul on parem minna Jumalariiki ühe silmaga kui põrgusse kahe silmaga - sinna, kus nende uss ei sure ja tuli ei kustu".

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, eelmise pühapäeva hommikul ärkasin ma õnnelikuna - nägin unes, et olin tervelt kolm nädalat kodus puhkusel, kohtusin vanade sõpradega, sain oma emaga aega veeta. See oli tõesti üks ilus unenägu... kuid tegelikult leidsin ma ennast ärgates oma tühjas poissmehekorteris. Alles natukese aja pärast, külma veega silmi pestes, jõudis mulle kohale, et see polnudki ju uni - ma olen lihtsalt esimest päeva puhkuselt tagasi...

Jah, armsad õed ja vennad, tegelikult on kogu meie elu siin maa peal nagu uni - vahel väga argine, vahel unenäoliselt kummaline - ja selle mõte selgub meile võibolla päriselt alles kord teispoolsuses üles ärgates. Siin elus näeme nii kauneid kui ka õudsaid unenägusid, millest nii mõnedki osutuvad hoopis reaalsuseks - reaalsuseks, mis teeb meid õnnelikuks, või mille eest üritame põgeneda.

Kuid me peaksime keskenduma sellele, et me ei jääks elus passiivseteks pealtvaatajateks. Elu ei jookse nagu film meie silmade ees, vaid me võime selles ise positiivse initsiatiivi haarata, ja isegi õudusunenägudest võib õppida ennast ise üles äratama. Paraku teemegi sageli pattu just sellega, et oleme liiga laisad või arad muutma oma harjumusi; elu on edasi läinud, olukorrad ja isegi meie veendumused on vahepeal muutunud, kuid vanadest harjumustest ja käitumisskeemidest võib olla nii raske loobuda... Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kord tuli kurat kõrbeisa Makariose juurde ja tahtis tal mõõgaga jala otsast raiuda. Aga isa Makariose alandlikkuse pärast ei suutnud ta seda, ning kurat ütles: "Mis teil on, see on meil ka. Ainult alandlikkuse poolest oleme erinevad, ja sellepärast saate teie meist jagu."... Nii pajatab üks vagajutt legendide kogumikust "Apophthegmata Patrum" - "Kõrbeisade tarkusesõnad", mis kajastab esimeste kõrbeerakute vaimulikke kogemusi.

Millest rääkis see äsjajutustatud legend? Kujutleda vaid, kurat - kurat ise tuli ühe munga juurde. Kuradil oli mõök käes, ja mida ta tahtis? Ta tahtis mungalt

jala otsast raiuda?! Huvitav, väga huvitav... Mida oleks nii võimsal tegelasel küll teha ühe õnnetu eremiidi kuivetonud jalaga? Või siis tahtis kurat lihtsalt kontrollida, kas too eremiit oli valmis järgima Jeesuse sõnu taevariigi pärast oma jäsemest loobumisest? Piiblist tunneme kuradi ju ennekõike tegelasena, kes mitte niivõrd inimese jäsemeid, kui just tema hinge põrgusse kaasa vedada himustab.

Nagu näeme tänasest evangeeliumist, pole brutaalsete kujutluspiltide maalimine Jeesuselegi võõras, täpsemalt öeldes kuulusid julmad karistused tema ajastu inimeste igapäevareaalsusesse. Ajaloos laialt kasutusel olnud nn drakoonilised karistusmeetodid nagu jäsemete maharaiumine ja isegi surmanuhtlus on osutunud kuritegude vähendamisel siiski üsna ebatõhusaks, sest kurjategija ei mõtle enne kuritegu tavaliselt mitte karistusele, mis teda võib oodata, vaid oma eesmärgile. Tavaliselt usub seaduserikkuja sealjuures üsna kindlalt, et ta ei jää vahele, või et suudab karistust vältida. Selle tõsiasja teadvustamine sundis ka õigusteadlasi soovutama nii piinamisest kui surmanuhtlusest loobumist, sest ennetava hirmutusmeetodina need paadunud kurjategijate puhul lihtsalt ei mõju.

Kui neil kaugetel aegadel ühiskonnas levinud valearvamustest võib veel aru saada, siis miks rääkis Jeesus julmast enesevigastamisest? Kurjus ei pesitse ju mõrtsuka kätes või peksja jalgades - kurjus ajab oma juured inimese ajusse, ja seetõttu ei pruugi muudele liikmetele valu tekitamine inimest motiveerida kurjuse olemusest aru saama ja sellest veendunult ära pöörduma. Nii võiks teha naljatleva järelduse, et kui keegi soovib pahedest vabaneda, siis oleks ehk asjakohane hoopis peast loobuda - piibellikult öeldes: kui sinu pea sind kurjale ahvatleb, siis raiu see maha, sest sulle on parem ilma peata igavesse ellu minna ja seal ilma peata ka igavesti elada...

Kui nüüd must huumor kõrvale jätta, siis peab ütleva, et otsese soovitusena ei saa Jeesuse sõnu liikmete maharaiumisest küll kuidagi võtta. Ainus paralleel, millega tänases evangeeliumis toodud soovitus ülekantud tähenduses tõesti sobiks, oleks sõltuvuspsühholoogia olemus. Sõltlane jääb alati sõltlaseks. Näiteks teab iga alkohoolik, et ka siis, kui ta juba aastakümneid pole alkoholi pruukinud, võib ta isegi väikese annuse läbi taas kukkuda tsükklisse, millest väljuda on iga kord raskem. Seega tuleb loobumisotsus teha ainult üks kord ja agadeta - sõltuvust tekitav substants, seltskond ja olukorrad tuleb enda küljest tõepoolest lausa ära raiuda.

Kuid asjal on ka teine külg, mida ei tohi tähelepanuta jätta. Radikaalne muutus, mida jäseme äraraiumine kahtlemata sümboliseerib, väljendub ranguses ja karmuses iseenda suhtes. Kuid elu on näidanud, et halastamatus iseenda vastu kasvab kergesti üle halastamatuseks ka teiste vastu. Näiteks ususõjad on enamasti puhkenud radikaalsest hoiakust mõne kuritarvituse kõrvaldamiseks, kuid saatan on need osavalt pööranud piirituks tapatalguks. Ka paljude ususektide rajajad on omaenda karmidest eluviisidest lähtuvalt nõudnud sama ka oma järgijatel, ning muutnud nende elu seeläbi maapealseks põrguks.

Jeesus rääkis aga vaenlase armastamisest ja sellest, et andeksandmine on õilsam kui õiguse tagaajamine; ta rääkis patustest justkui haigetest, kes vajavad arsti, soovis kõik inimesed üksteisega lepitada ja seadis leppimise inimeste vahel Jumalaga leppimise eeltingimuseks. Tuleb meeles pidada, et sõnad jäsemete äraraiumisest saavad mõtte alles kogu tema õpetuse raamides.

Sellepärast ei andnud ka kõrbeisa Makarios oma jalga saatanale. Jalg sümboliseeris ilmselt mingit pahet, mis andis kurjuse vürstile võimaluse teda kiusata. Kuid Makarios ei asunud ise oma puudust radikaalselt kõrvaldama, vaid kutsus Jumalat appi, kohutas saatanat oma leplikkusega, mille kaudu Jumal ise tema kaitsele asus ja kuradi minema kihutas.

Nii õpetatakse ka meid, armsad õed ja vennad, et probleemide lahendamiseks on Jumal meile ilmutanud mitu erinevat teed, millest igaüks on kahtlemata õige, kuid mõni lahendus on siiski teistest veel kaugenägelikum ja parem. Tuleb vaid otsida ja leida. Aamen.